

BLUMENTÁL

Ročník XXIII

Číslo 4

Apríl 2012

RESURREXIT

Sú slová, ktoré v krátkosti vyjadria veľmi veľa. Ak by sme sa opýtali najmä mladých ľudí, ktoré slovo je pre nich prioritné, možno by to bola *láska*. Aj keď každý z nás po celý život dozrieva v láske a schopnosti milovať, v každej fáze nášho života – aj vtedy, keď naša láska má egoistický podtón, aj vtedy, keď nadobúda altruistickú podobu – cítime že slovom láska vyjadrujeme jeden z najkrajších zmyslov nášho bytia – milovať a byť milovanou osobou. Teológiu či filozofiu života našich predkov, a neraz to boli jednoduchí ľudia, by charakterizoval jeden výraz: *Boh*. Možno by nevedeli niektoré svoje postoje precízne vyjadriť, ale v hĺbke duše cítili, že všetku svoju nádej, vieru a celý svoj život treba vkladať do rúk toho, od ktorého všetko pochádza a ku ktorému má celé naše počínanie aj smerovať.

Keď sa naša arcidiecéza dozvedela radostnú správu, že Svätý Otec Benedikt XVI. vymenoval za prvého pomocného biskupa pre Bratislavu Mons. Jozefa Haľka, pred svätou omšou pre maďarských veriacich v našom kostole popri blahoželaní k tejto službe a uistení o modlitbách som sa z určitej zvedavosti spýtal na jeho biskupské heslo. Jeho odpoveď znela: *Resurrexit!* (Vstal zmŕtvych!), a ešte dodal: „Myslím si, že v tomto slove je vyjadrené všetko.“

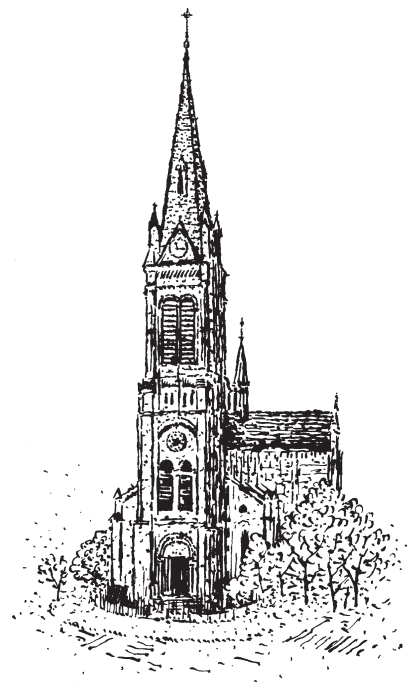
Ak by sme chceli načrtnúť určitú duchovnú líniu nášho života, možno by sa dala znázorniť aj takto: *láska - Boh - Láska - Resurrexit!* Existuje na tejto zemi človek, ktorý by zavrhol lásku? Človek, ktorý by povedal, že sa cíti najšťastnejší bez nej? Všetko, po čom túžime, za čím prahneme, je poznačené tým, že milujeme. Zrelý človek sa usiluje neplytvať slovom láska, najmä ak sa vzťahuje na veci. Neraz priam cítiť, akým zdevalvovaním je láska, ak ju dávame do banálnych súvislostí (zvolania typu: „Hranolky, tie priam milujem!“ a pod.).

Vychádzajúc z duchovnej dimenzie človeka a vedení Božím zjavením, najmä evanjeliami, uvedomujeme si, že naša láska akokoľvek ušľachtilá, ale stále len čisto ľudská, by mala slabé korene, ak by nenachádzala svoj základ v Bohu. Aj napriek všetkým nepochopeniam a falošným interpretáciám Boha, či už to boli pomýlené a niekedy priam zvrátané pohanské kultúry alebo aj nedokonalé, časom podmienené predstavy o Bohu typické pre Starý zákon, ten krásny duchovný prerod od lásky k Láске vyjadriť sv. apoštol Ján: *Boh je láska* (1 Jn 4, 8). Už to nie je boh, s ktorým treba vyjednávať, alebo boh, pred ktorým je lepšie utekať, alebo sa aspoň pred ním skrývať. Postavy ako boli Adam, Abrahám, Mojžiš alebo Jonáš, hoci sú spreď novozákonného obdobia, učia nás, ako môže vyzeráť buď úpadok, alebo opätovné povznesenie ľudského ducha. Spomínaný Jánov výrok – spojený predovšetkým s vianočným obdobím, kde je súčasťou liturgických čítaní – ďalej pokračuje: *A Božia láska k nám sa prejavila v tom, že Boh poslal svojho jednorodeného Syna na svet, aby sme skrze neho mali život* (1 Jn 4, 9).

Nebolo to len romantické prežívanie Vianoc, keď sme vnímali Kristov príchod na túto zem ako prejav Božej starostlivosti o človeka. Práve evanjeliá v období cez rok nám ponúkajú komplexnejší pohľad na Krista: mocné znamenia, ktoré konal, pričom ľudia s úžasom konštatovali, že také niečo ešte nikdy nezažili a nevideli, alebo jeho slová, pri ktorých sa mnohí s údivom pýtali, odkiaľ má takú múdrosť, lebo evidentne učil inak, než boli zvyknutí od zákonníkov a farizejov. Tým, ako Kristus jednoduchým, ale o to presvedčivejším spôsobom učil ľudí o svojom Otcovi (podobenstvo o márnoträtnom synovi a i.), všetkým ponúkal možnosť s dôverou sa príviniť k Bohu. A napokon, sv. Ján hovorí o prvenstve v láske a jej najdokonalejšom stvárnení, kde má opäť iniciatívu Boh: *Láska je v tom, že nie my sme milovali Boha, ale že on miloval nás a poslal svojho Syna ako zmiernu obeť za naše hriechy* (1 Jn 4, 10).

Hoci Kríž patrí k najstrhujúcejším a najextrémnejším prejavom toho, ako ďaleko zachádza Boh v túžbe zachrániť človeka, je to práve veľkonočné obdobie, ktoré nám hovorí nie iba čosi o chronológii Kristovho vykupiteľského diela, ale práve vo svetle jeho zmŕtvychvstania dostáva aj smrť na kríži správny kontext. Bez vzkriesenia by bola aj táto najväčšia obeť iba jednou z mnohých tragédií vo svete. Terajší pápež ešte ako kardinál Ratzinger to vyjadril lakonicky, že bez zmŕtvychvstania by Kristova smrť znamenala asi toľko, že na tomto svete je o jedného mŕtveho viac. Preto sv. Pavol pokladal Kristovo vzkriesenie za jednu z najpodstatnejších pravd našej viery: *Ak nebol Kristus vzkriesený, potom je márne naše hlásanie a márna je aj vaša viera. Ak len v tomto živote máme nádej v Kristovi, sme najúbohejší zo všetkých ľudí* (1 Kor, 14, 19). Náš vzťah ku Kristovi by bol bez jeho zmŕtvychvstania poznačený nielen súcitom voči nemu ako k osobe, ktorej snahy vyšli navniivoč, ale aj našou beznádejou pri pohľade na budúcnosť. Bez paschálneho mystéria by sme cítili podobnú frustráciu, akú vyjadřili emauzskí učeníci v rozhovore s Kristom – ich pohľadu

(Dokončenie na s. 7)

*Pôvodca spásy jediný,
záchranca ľudskej rodiny,
ty, Kriste, náš kráľ, dovoľíš,
aby bol našou slávou kríž.*

*Ty smrťou smrť si pochoval,
životom život daroval
a sluhu smrti satana,
ďaleko tvoj kríž zaháňa.*

*A tvoji verní plakali,
keď ťa do hrobu vkladali,
ty ríšu mŕtvych otváraš,
slobodu otcom ohlášaš.*

*Obeta svätá, žiaríš nám,
k Otcovi stúpaš k výšinám;
zhliadni na svoje zástupy,
ktoré si krvou vykúpil.*

*Za tebou, Kriste, pôjdeme
po ceste čnosťou zdobenej;
tvoj kríž dá silu sväto žiť,
nad pokušením zvíťaziť.*

*Ježišu, tebe, Otcovi
sláva aj Tešiteľovi,
že smieme v Božej láske žiť,
víťazstvo kríža zakúsiť. Amen.*

Hymnus na Bielu sobotu

PARADOX VEĽKÉHO TÝŽDŇA

Na „hrebeňovke“ života

Neviem, koľkí z čitateľov Blumentálu majú alebo mali v obľube výlety po horách, ale predpokladám, že isto sa nejakí nájdu. Všetci si však vieme predstaviť turistický chodník, ktorý vedie po vrcholoch našich hôr. Ide o takzvané hrebeňovky. Jedna z najznámejších u nás je hrebeňovka po vrcholoch Nízkych Tatier – od Donovalov až po Čertovicu, ba až na Kráľovu Hoľu. Človek pri takejto turistike neustále stúpa a klesá. Niekedy to vysileného turistu možno aj zunuje. Ale o tom je horská turistika... A o tom je aj život. Chvíle, keď sa človek cíti na výške, niekedy sa až prirýchlo striedajú s chvíľami prepadu, s obdobiami keď sme na dne a nechce sa nám do ďalšieho stúpania.

Paradox Veľkého týždňa: Hosanna – Ukrižuj ho!

Ježišov posledný týždeň pozemského života, ktorý si liturgicky sprítomníme slávením Veľkého týždňa, sa dá prirovnať k takejto náročnej ceste po rozorvanom horskom hrebeni. V priebehu jediného týždňa Ježiš dosahuje najvyššie vrcholy svojho účinkovania, no zároveň aj najhlbšie prepady. Jeho situácia sa tak radikálne zo dňa na deň mení, že môžeme právom hovoriť o „paradoxe Veľkého týždňa“.

Kvetná nedeľa, začiatok tohto týždňa, je z bežného ľudského pohľadu Ježišovým vrcholom. Pri zostupe z Olivovej hory na ceste do Svätého mesta zástupy prevolávajú Ježišovi na slávu. Oslavujú ho ako Mesiáša, Dávidovho syna. Ježišova popularita je na vrchole, ktorý sa dá pomenovať slovom, ktorým mu zástupy volali na slávu: *Hosanna*. Toto slovičko, ktoré dobre poznáme z každej svätej omše, má hebrejský pôvod (*hošianna*) a používa sa ako volanie na slávu, úctu, poklonu Bohu. Už v ňom sa však skrýva paradox, ktorý naznačuje spomínaný paradox celého Veľkého týždňa. Svojím slovným významom je toto slovo totiž volaním k Bohu o pomoc – *hošiana* znamená doslovne: „Pomôž preda!“ . Stretieme sa s ním v Žalme 118 vo vete: *Pane spas ma, Pane, daj mi úspech!* (Ž 118, 25). Ľudské prevolávanie na slávu sa musí spojiť s volaním k Bohu o pomoc, lebo sláva, ktorú poskytuje svet, skrýva v sebe hlboký pád. Presne tak, ako to bolo v Ježišovom prípade. Po slávnostnom vstupe do Jeruzalema udalosti naberajú rýchly spád. A o pár dní sa Jeruzalemom ozýva ďalší pokrik rozvášneného davu: *Ukrižuj ho!*

Rôznym spôsobom by sa dala vysvetliť takáto radikálna zmena postoja zástupov. Isto to nebol zástup tých istých ľudí. Dá sa hovoriť o davovej psychóze, o manipulácii zo strany Ježišových nepriateľov. Ťažko vysvetliť, ako sa v súvisi s tou istou osobou mohli tak rýchlo spojiť spomínané protikladné volania. Bude však múdre všimnúť si, že tento paradox nie je nijakou výnimkou, ba naopak, je stále sa opakujúcim pra-

vidlom v živote Ježiša, jeho nasledovníkov, v dejinách jeho Cirkvi a všade tam, kde sa bojuje o pravé, nefalšované hodnoty.

V znamení protirečenia

Už na začiatku Pánovho účinkovania sa stretáme s nepochopiteľnou reakciou Ježišových najbližších v rodnom Nazarete. Keď Ježiš prichádza a predstavuje sa nielen ako jeden z nich, ale ako Učiteľ, ba viac, ako Pomazaný Pánovým Duchom, najprv mu všetci prisvedčujú a divia sa milým slovám, ktoré vychádzajú z jeho úst (por. Lk 4, 22). No o chvíľu sa situácia nepochopiteľne rýchlo obracia. Oči rozžiarené obdivom sa zapália vražednou nenávisťou, všetkých zachváti hnev a tento Ježišov prepad z vrcholu slávy do priepasti opovrhnutia sa prejaví skoro doslovne – *chceli ho zhodiť zo zrázu, na ktorom bolo postavené mesto* (Lk 4, 28 – 29). Ako je možná takáto rýchla zmena od slávy k nenávisť? Ťažko vysvetliť. Opäť sme pri podobnom paradoxe.

Dejiny Cirkvi – sláva a krv

Celé dejiny Kristovej Cirkvi sú pretkané vzorkou tohto paradoxu. Hneď v prvých desaťročiach sa kresťanstvo na jednej strane šíri nevidanou silou, dosahuje jeden vrchol za druhým, preniká do celého sveta. Na druhej strane sú dejiny Cirkvi od začiatku poznačené mučeníckou krvou. Ako Kristus, tak sa aj jeho verní nasledovníci

na svojej životnej ceste stretávajú s prejavmi lásky, uznania, obdivu a zároveň s nenávisťou až na smrť. Zrejme ide o ten istý paradox...

Príklad z našich dejín

Pripomeňme si krátky príklad z našej histórie. Píše sa rok 863. Do krajiny našich predkov prichádzajú vierozvestovia svätí Cyril a Metod. Prichádzajú na oficiálne pozvanie samého panovníka, kniežťa Rastislava. Prvé roky ich pôsobenia sú veľmi plodné. Prekladajú Bibliu a liturgické knihy, vychovávajú nových spolupracovníkov, v Ríme dostávajú výnimočné schválenie staroslovienskej liturgie, svätý Metod sa stáva arcibiskupom. Tieto vrcholy sa však veľmi často striedajú s problémami, prepismi, ľudsky povedané neúspechmi: Svätý Cyril veľmi rýchlo zomiera, len rok potom, ako pápež slávnostne schválil ich misijnú prácu. Jeho brat, arcibiskup Metod v nasledujúcich rokoch zakúsi trpkosť úkladov, väzenia, ba aj mučenia. Potom pápežskou bulou *Industriae tuae* opäť prichádza uznanie. A následne ďalšie pády, uväznenie a vyhnanie Metodových žiakov a jeho nástupcu, sv. Gorazda, zákaz misie.

S podobnými paradoxmi sa človek stretne v živote veľmi často. Nemusíme loviť príklady len v svetových či národných dejinách, stačí pozrieť do kroniky vlastného života. Úspechy sa striedajú s neúspechmi, sláva s pádmi, uznanie s pohrdaním. Taká je hrebeňovka nášho života, našich dejín.

Myslím si však, že „paradox Veľkého týždňa“ nám môže a chce povedať viac. Všimnime si, ako nám Ježiš Kristus príkladom posledného týždňa svojho pozemského života svieti na cestu po hrebeňovke nášho života. Dáva nám niekoľko vzácných poučení:

– Ľudská sláva je jednou z najpominuteľnejších hodnôt. Netreba sa jej vzpierať, ale ani na nej stavať. Ako prišla, tak aj odíde.

– Ak si chceme vo všetkých, niekedy takých paradoxných okolnostiach zachovať Ježišovu stálosť a pokoj, treba svoje rozhodovanie postaviť na inej veličine – na vôli Nebeského Otca: *Nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane!* (Lk 22, 42)

– Keby sme „paradox Veľkého týždňa“ opisali len slovami „Hosanna“ a „Ukrižuj ho“, ostali by sme neúplní a nakoniec aj nepravdiví. Udalosti tohto týždňa nám naznačujú, že táto hrebeňovka má nakoniec víťazný záver – udalosť vzkriesenia, nečakaný vzostup práve z miesta, ktoré sa javilo ako konečný prepad smrti. A tak pre úplnosť musíme „paradox Veľkého týždňa“ premenovať takýmto spôsobom: *Hosanna – Ukrižuj ho! – Aleluja!*

Jozef Pajerský, kaplán

ZELENÝ ŠTVRTOK – NOC, V KTOREJ SME DOSTALI NAJVÄČŠÍ DAR

Každé slávenie svätej omše je večerou, ktorú Ježiš slávil so svojimi učeníkmi, zároveň je však hostinou, ku ktorej Pán zasadne na konci vekov so svojimi vykúpenými.

Svätú omšu nazývame aj **Svätá obeta** – sprítomňuje totiž jedinečnú Kristovu obetu na kríži, ktorá završuje a prekonáva všetky doterajšie obety. **Lámanie chleba** –

tak volali svätú omšu už prví kresťania. Lámanie chleba bolo starým židovským zvykom pri stolovaní, ktorý Ježiš prevzal pri poslednej večeri. Keď kňaz láme eucharis-

tický chlieb, počas spevu *Baránok Boží* naznačuje, čo urobil Kristus pri poslednej večeri.

Pán Ježiš prisľúbil Eucharistiu v synagóge v Kafarnaume, keď hovoril: *Kto je moje telo a pije moju krv, má večný život...*

(Jn 6) a hovoril aj o tom, aký efekt by malo zanedbať prijímanie jeho tela: *Ak nebudete mať v sebe život. Svoj prísľub splnil v tú noc, keď bol zradený: pretože miloval svojich a miloval ich do krajnosti... pri večeri vzal chlieb, dobrorečil a dal ho svojim učeníkom hovoriac: „Toto je moje telo, ktoré sa obetuje za vás“.* Takto anticipoval (uskutočnil v predstihu) svoju obeť na kríži a prikázal apoštolom, aby slávil to isté na jeho pamiatku (sprítomňovali späťne to, čo sa už stalo na Kalvárii – obeť kríža).

Eucharistia ako tajomstvo viery

Prví kresťania dobre vedeli, že bez poznania Krista je úplne bezpredmetné hovoriť o tajomstve Eucharistie. O Eucharistii nerozprávali tým, ktorí ešte neprijali Krista. Dokonca aj tí, ktorí už uverili v Krista ako Mesiáša, ale ešte neprijali krst, museli z bohoslužobného zhromaždenia po Božom Slove a modlitbách odísť, lebo ešte neboli plne začlenení do spoločenstva veriacich. Poučenie o tejto sviatosti sa volalo mystagogická katechéza, čo by sa dalo preložiť ako katechéza vovádzajúca do tajomstiev.

Eucharistia je výsostné tajomstvo viery. Vystihuje to aj kňazovo zvolanie po premenení: *Mysterium fidei! - Hľa tajomstvo viery!* Vtedy sa obraciame priamo na Krista: *Smrť tvoju, Pane, zvestujeme a tvoje zmŕtvychvstanie vyznávame, kým neprídeš v sláve.* On je tu osobne prítomný a sprítomňuje sa ten okamžik, keď za nás zomiera, čo už je korunované zmŕtvychvstaním. Svätý Cyprián vyznáva: Prvky chleba a vína stávajú sa spôsobmi prítomnosti Pánovho tela a krvi.

Pred Eucharistiou stojí ľudský rozum oproti tajomstvu. Ako tu môže byť prítomný Pán? Odpoveď nám môže dať len viera. Naozaj je to tak, ako spievame v jednej Eucharistickej piesni: „Zrak môj i chuť chceli by ma oklamať, ale sluch ma učí pevnú vieru mať.“ Sluch, teda Slovo Boha: *Toto je moje telo... moja krv* nám dáva uistenie, že tým najvyňikajúcejším spôsobom je Pán prítomný v Eucharistii.

Hoci tajomstvo Eucharistie je veľké aj pre profesorov teológie, v skutočnosti je také jednoduché, že je prístupné každému.

Jeden vidiečan vo francúzskej dedine Ars sa často zastavoval pred kostolom a uprene hľadel dnu. Raz keď ho tak pozoroval svätý arský farár, opýtal sa ho, čo ho vedie k tomu, aby tak často tam prichádzal. Sedliak odpovedal: „Ja sa pozerám na Pána Ježiša a on na mňa.“

Pozvanie žiť sa Eucharistiou

Cirkev – a teda aj veriaci žijú z Eucharistie. Jeho najsvätejšie telo je Chlieb života. Jeho predhráň krv je Duchovný nápoj. Preto nikdy z vlastnej pohodlnosti nevynechajme nedeľnú svätú omšu a s radosťou prichádzajme aj cez týždeň. A keď môžeme, pristupujme aj k svätému prijímaniu: v stave ťažkého hriechu treba s ním najskôr obnoviť priateľstvo vo sviatosti zmierenia; ak nás trápia všedné hriechy, môžeme pristúpiť. Veď **Eucharistia nie je odmena pre víťazov, ale posila pre bojujúcich.** Keď vieme, že v stave ťažkého hriechu ju nemôžeme prijímať, Eucharistia je pre nás motiváciou žiť dobrý život, chrániť sa hriechu a byť svätý, aby sme boli pripravení pristúpiť k Eucharistii. Akokoľvek, i keby sme nemohli prijímať, už svätá omša má sama osebe veľkú hodnotu. No i tak môžeme si vykonať duchovné sväté prijímanie cez vzbudenie túžby po Kristovi.

Eucharistia je teda chlieb nášho putovania, živíme sa ním až do chvíle, keď ho dostaneme ako „viaticum“, „via“ znamená „cesta“, teda ako posilu na cestu do večnosti. Pán Ježiš v Eucharistii chce byť našou posilou. Ján Pavol II. píše: „Kolikrát, moji milí bratia a sestry, som mal krásnu skúsenosť duchovného rozhovoru lásky v tichej adorácii a načerpal som z nej

silu, potechu a podporu“. (Ecclesia de Eucharistia, čl. 25)

„Chodič“ do kostola napísal list editorovi novin a poťažoval sa mu, že nemá zmysel chodiť každú nedeľu do kostola: „Chodil som už tridsať rokov a počul som viac ako tritisíc kázni. No pre svoj život si nespomínam na ani jednu z nich. Takže si myslím, že strácam čas a duchovní strácajú všetok ich čas s prípravou kázni.“ Toto začalo skutočnú kontroverziu v listoch editorovi, viac nad potešenie editora. Tak to šlo niekoľko týždňov, až ktosi napísal takýto trháč: „Ja som ženatý už tridsať rokov. Za ten čas moja manželka navarila asi tridsaťdva tisíc jedál, Ale pre svoj život si neviem spomenúť celé menu ani jedného z týchto jedál. Ale viem nasledovné. Všetky ma živili a dali mi silu, ktorú som potreboval na prácu. Ak by mi manželka nedala všetky tieto jedlá, bol by som dnes už fyzicky mŕtv. Podobne, ak by som nechodil do kostola po výživu, bol by som dnes už duchovne mŕtv!“

Pár rád ako môžem lepšie prežiť svätú omšu

- Prečítať si evanjelium už doma.
 - Prísť na sv. omšu v takom čase, aby som sa stihol „aklimatizovať“.
 - Dať si predsavzatie, že sa nenechám vyrušovať ani myšlienkami, ani vecami, ani osobami.
 - Z bohoslužby slova (čítaní, evanjelia, kázne) sa usilovať osvojiť si jednu vetu (myšlienku).
 - Bohoslužbu obety prežívať ako obeť: Pri pozdvíhaní počas svätej omše si môžeme predstaviť vyzdvihnutie Krista na kríži.
 - Bohoslužbu obety prežívať ako hostinu.
 - Každú svätú omšu vnímať ako silný prostriedok na spasú. Pomôžu nám aj výrocky svätých:
- Sv. Augustín** v čase svojho obrátenia: Bolo to, akoby som počul hlas zhora: Som pokrmom silných; dospievaj a potom mňa jedz! Nepremeniš ma však v seba ako telesný pokrm, ale ty sa premeniš vo mňa.
- Sv. Ján Mária Vianney:** Neprijímať – to je ako keď niekto zomrie od smädu hneď vedľa prameňa. **Ján Sítár, kaplán**

KRÍŽOM KRISTUS NESKONČIL

Istá báseň hovorí, že všetky mocnosti zla v dejinách sa usilujú urobiť všetko preto, aby dejiny neprekročili odpoludnie Veľkého piatku. Hneď na začiatku tejto úvahy si môžeme uvedomiť, že podstatou našej viery je presvedčenie, že Veľkým piatkom sa dejiny nekončia a takisto sa nekončí ani život Ježiša Krista.

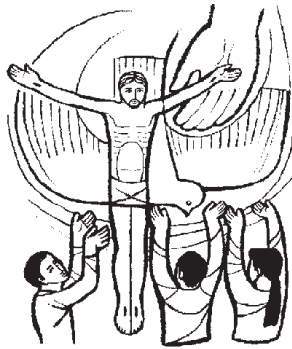
Svätý Ján predstavuje smrť a vzkriesenie ako jednu skutočnosť, avšak z dvojakej perspektívy. Na Veľký piatok sa pozráme na utrpenie a smrť Pána Ježiša z perspektívy sveta. Ak však čítame Sväté písmo ďalej, vidíme, ako túto udalosť vníma Boh. Na Veľký piatok sa zdá, že Ježišova cesta sa skončila katastrofou, ale Veľkonočné ráno nám dokazuje, že Boh otvára na troskách ľudských nádejí novú možnosť, novú budúcnosť – pre Ježiša, ale aj pre nás a pre našu vieru, pre vieru, ktorá niekedy musí prejsť peklom pochybností.

Veľký piatok upriamuje našu pozornosť na kríž vztýčený medzi nebom a zemou. Už v Pavlových listoch čítame, že kríž bol pre mnohých pohoršením, a aj dnes sme svedkami toho, že niektorí ľudia sa nad týmto znamením pohoršujú a chcú ho odstrániť z verejnosti. Naša viera nemá chorobnú záľubu v obrazoch bolesti a nezbožňuje utrpenie ako také. Keď si však na Veľký piatok „uctievame kríž“, uctievame toho, ktorý sa nezľakol bolesti ani smrti. Šiel týmto svetom cestou pravdy, a to dôsledne až do konca. Šiel

proti zlu, a na tejto ceste na zlo nikdy neodpovedal zlom. Vedel, že je to cesta obety, obety vlastného života. A túto obeť priniesol vedome a dobrovoľne.

My na kríž pozeráme s úctou a vďačnosťou za obeť, ktorú Kristus na kríži priniesol. Kríž však nie je len miesto Kristovho telesného utrpenia, je to miesto, kde sa otvára pekelná hĺbka ničoty, pokušenia zúfalstva, totálnej opustenosti, ktorá zaznieva z vety *Bože môj, prečo si ma opustil!* Nezakrývajme si horkosť týchto slov výkladom, že Ježiš azda len citoval slova žalmu,

ale verme s Jánom, že Ježiš nezomrel v zúfalstve. Toto je nesmierne dôležitá zvesť pre všetkých, ktorí sú alebo budú ponore-

ni do podobnej skúsenosti. Tu sme v jadre toho, čo nám môže odpoludnie Veľkého piatku odovzdať.

V storočí, ktoré sa nedávno skončilo, prešlo ľudstvo strašnými pokusmi mocností zla, „aby dejiny neprekročili popoludnie Veľkého piatku“. Mnoho ľudí bolo tak zranených, že nadobudli presvedčenie, že nemôžu veriť v dobrého Boha. Ide o onen „zarmútený ateizmus“ ľudí, ktorých farcha utrpenia – osobného, či toho okolo – naplní takou bolesťou, že im neostáva miesto pre nádej a vieru. Ten pocit, ba viac, duchovná skúsenosť opustenosti od Boha veriacemu človeku nie je cudzia a nezrozumiteľná. Prešiel tým náš Pán na kríži a nemálo veriacich v tej či

onej miere už smelo mať účasť na týchto temných chvíľach jeho utrpenia – a pokiaľ my nie, nevieme, či na nás nečakajú na prahu našej vlastnej smrti.

Naša viera nemá byť súborom optimistických ilúzií, je to cesta, na ktorej sme čas od času všetci vystavení peklu pochybností a púšti Božieho mlčania. Naša viera, pokiaľ je živá, objíma všetky polohy života a záchvevy ľudského srdca. To je pravda popoludnia Veľkého piatku. A to jediné, čo k tomu môžeme dodať, je toto: **dejiny sa neskončili popoludním Veľkého piatku. Cesta vedie ďalej mlčaním Bielej soboty – až k ránu, ktoré konečne prinieslo svetlo; svetlo, ktoré v tmách svieti a tmy ho nedokázali pohltiť.** Spracoval Marián Bér

KTO VERÍ VO MŇA, BUDE ŽIŤ...

Viera vo vzkriesenie je neoddeliteľnou súčasťou učenia katolíckej Cirkvi. Toto tajomstvo Kristovho zmŕtvychvstania a nášho spoluzkriesenia je potrebné prijať ako veľký dar. Pre toho, kto nedokáže prijať pravdy viery ako dar a tajomstvo, ale spochybňuje ich, sa stávajú teologickým problémom a neprijemnosťou.

Niekoľko sa môže pýtať: „A čo je to vzkriesenie“. Treba si ujasniť že neočakávame večný život len vo forme myšlienky. Na pohreboch sa zvykne hovoriť že na nášho zosnulého „nikdy“ nezabudneme, že ostane v našom srdci v našich myšlienkach. To je pekné, ale je to málo. Takýto večný život v myšlienke nie je viera Cirkvi. Ani nás nečaká len zmŕtvychvstanie ide ako zažili naimský mládenec, Jairova dcérka alebo Lazár ktorého Pán Ježiš vzkriesil z hrobu po štyroch dňoch. Boli to určite všetko mimoriadne zázraky a prejavy Božej moci. No aj keď im Pán Ježiš na čas vrátil fyzický život, po niekoľkých rokoch všetci traja zomreli. Nás očakáva iné vzkriesenie. My veríme v život ktorému smrť neublíži, ktorého sa smrť nedotkne. Pán Ježiš hovorí: *Ja som vzkriesenie a život. Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie. A nik, kto žije a verí*

vo mňa, neumrie naveky. Veríš tomu?“ (Jn 11, 25 – 26) Smrť je pre nás prechodom do večnosti. Tak ako vstal Kristus, vstaneme aj my. Ak niet zmŕtvychvstania, tak jedzme, pime, lebo zajtra zomrieme. Ale Kristus vstal a my budeme vzkriesení jeho mocou.

Na Veľkonočnú nedeľu pri oslave Ježišovho zmŕtvychvstania sa nám opäť ponúka príležitosť utvrdiť sa vo viere, že duchovne sme už vstali s Kristom a pri vzkriesení na konci vekov vstaneme s osláveným fyzickým telom. Mocným momentom počas obradu Vzkriesenia je najmä výzva na obnovu krstných sľubov. Len si predstavme: vo chvíli, keď vyznávame, že veríme v Boha Otca, v Ježiša Krista a v Ducha Svätého, v nebi sa radujú anjeli a oslavujú Ježiša za dielo vykúpenia. No skôr, než vyznáme svoju vieru, máme odpovedať na veľmi jasné a podstatné otázky: *Zriekate sa zlé-*

ho ducha? Aj všetkých jeho skutkov? Aj všetkých jeho pokušení? Ako ľahko ich možno prepočuť! Ako ľahko sa dá prikloniť k všeobecnej mienke, že diabol je len rozprávka na strašenie detí. Majme oči upreté na Ježiša, víťaza nad hriechom, nad diablom i nad smrťou. Povedzme Ježišovi, že víťazstvo jeho zmŕtvychvstania chceme prijať do srdca a deliť sa oň s každým, koho stretneme. Zdenko Tkáčik, kaplán

POSOLSTVO BOŽIEHO MILOSRDENSTVA

Mesiac apríl nám otvára perspektívu nového života nielen v kolobehu prírody, ale aj v kolobehu duchovného života. Opäť slávime Veľkonočné sviatky, ktoré vnášajú do nášho života novú nádej, lebo zmŕtvychvstanie Ježiša Krista je naozaj tou najväčšou nádejou sveta a jednotlivého človeka v ňom.

Pohľad na Boha s jeho milosrdenstvom je obrovským darom a dôvodom na radosť. Pohľad na Boha lásky, ktorý sa obetuje za nás, aby nás vykúpil a spasil, je dôvodom na radosť a vzbudzuje nádej. V súvislosti s touto skutočnosťou ide ruka v ruku šírenie úcty k Božiemu milosrdenstvu. **Posolstvo Božieho milosrdenstva** sa vo svojom osobnom živote usiloval žiť a hlásať blahoslavený Ján Pavol II. Svedectvom toho je Encyklika *Dives in misericordia*. Sám pápež hovorí, že *posolstvo Božieho milosrdenstva mu bolo vždy milé a blízke... zobrať si ho na Petrov stolec a ono vlastne formovalo obraz jeho pontifikátu*. Vo svojich písomnostiach a homíliách predložil Božie Milo-

srdenstvo ako odpoveď na svetové problémy a ako posolstvo tretiemu miléniu.

Ján Pavol II. beatifikoval a kanonizoval sestru Faustínu Kowalskú, rehoľnú sestru spojenú s posolstvom Božieho milosrdenstva. V deň, keď kanonizoval sestru Faustínu, prekvapil celý svet ustanovením **Nedeľe Božieho milosrdenstva** na prvú nedeľu po Veľkej noci (sviatok spojený s posolstvom), ako sviatku pre celú Cirkev. O tomto dni Ján Pavol II. povedal: „Toto je najšťastnejší deň môjho života“.

V roku 2002, pápež zveril celý svet Božiemu milosrdenstvu, keď posvätil sviatku Božieho Milosrdenstva v Lagiewnikoch, na predmestí Krakova v Poľsku. To je miesto, kde sú uložené telesné po-

zostatky sv. Faustíny. Ján Pavol II. spomína, že ako mladý človek pracoval v lome len niekoľko metrov od dnešnej svätyne. Taktiež povedal, že dlho myslel na sestru Faustínu, keď písal svoju encykliku o Božom milosrdenstve. Okrem toho často citoval z jej *Dennička* a modlil sa ruženec Božieho milosrdenstva pri svätom hrobe. Dielo Božieho milosrdenstva sa rozvinulo do nebývalej formy a rozmeru. Pomocou neho sa Cirkev znova a znova obrodzuje, množstvo ľudí o ňom rozjima a skrze toto nachádza silu v slabosti, no žiaľ, mnohí ho zle chápú, a ako to veľmi často býva, zle si ho aj vysvetľujú.

Práve v tomto období je dôležité uvedomiť si, ako sa máme postaviť k celému

dielu Božieho milosrdenstva. Ak v minulosti si niektorí ľudia veci zle vysvetľovali a tak vznikali rôzne omyly, nie je to inak ani dnes. A to práve aj v súvislosti s Božím milosrdenstvom. Práve tu je čoraz viac ľudí, ktorí iste v dobrej vôli hovoria, že práve Božie milosrdenstvo nemôže dopustiť trvalú existenciu pekla a zatratenie

človeka. Vraj trvalá existencia pekla odporuje práve náuke o Božom milosrdenstve. Azda by stačilo krátko: A čo slovo Ježiša Krista, podobenstvo o Poslednom súde, o boháčovi a Lazárovi, alebo o ľuďoch vyhodnených von, kde bude plač a škripanie zubami? Odpoveď na otázku či je pekle večné, alebo naozaj zanikne, lebo je to

veľmi vážna otázka a my nesmieme pred ňou utekať a tváriť sa, že nie je podstatná pre náš život, nájdeme v myšlienkach z príspevku *Odporuje existencia pekla Božiemu milosrdenstvu* od prof. Mons. Jozefa Krupu. Celý článok je zverejnený v aprílovom čísle *Duchovného pastiera*.

Daniel Dian

NAŠA MATKA DOBREJ RADY

Čitateľom farského časopisu a pravidelným návštevníkom Blumentálu už azda ani veľmi netreba pripomínať, že dvadsiaty šiesty apríl je miestnym sviatkom farnosti - sviatkom Matky dobrej rady. Pred vyše dvadsiatimi rokmi si túto skutočnosť málokto uvedomoval, hoci história svedčí o niečom inom.

Bolo to naozaj pred vyše dvadsiatimi rokmi, keď mladý inžinier, ktorý pracoval neďaleko nášho kostola, často prichádzal do Blumentálu, ktorý bol otvorený celý deň, a v prítomnosti kostola sedával pred milostivým obrazom Matky dobrej rady, aby uvažoval o svojej ďalšej životnej ceste. A vtedy v ňom možno trochu aj zvedavosť vyvolala záujem o tento obraz. V tom čase tento mladý muž úzko spolupracoval aj s redakciou nášho farského časopisu, a tak sa zrodil článok: *Obnovme úctu k Matke dobrej rady* a potom ďalšie články o histórii obrazu, o úcte k Matke dobrej rady, dve „skladačky“, tá druhá aj s modlitbami a litániami. Dovtedy desaťročia akoby zabudnutý obraz Márie s Dieťaťom Ježišom sa opäť dostal do pozornosti našich kňazov, redakcie Blumentálu i veriaciach.

O histórii tohto obrazu aj o úcte Cirkvi k Panne Márii s týmto titulom sme už neraz písali. Azda nezaškodí, keď si niektoré skutočnosti zopakujeme:

Obraz Matky dobrej rady v r. 1767 (máme tak trochu aj jubileum - 245 rokov) doniesol do Bratislavy kupec Jozef Janko z talianskeho Genazzana, mesta neďaleko Ríma, kde na stene kostola je originál - freska Matky dobrej rady. Na území, ktoré teraz tvorí blumentálska farnosť v tom čase nestál ešte ani jeden z neskor-

ších blumentálskych kostolov. Obraz požehnal augustinián Gregor Rasi a v r. 1774 ho na žiadosť veriaciach s povolením biskupa a so súhlasom mestskej rady miestny farrár umiestnil na hlavný oltár prvého blumentálskeho kostola prerobeného zo sýpky. Neskôr, po konsekrovaní druhého blumentálskeho kostola (1784), preniesli obraz na jeden z jeho dvoch oltárov, a konečne, po postavení tohto už tretieho kostola farnosťou našiel v ňom svoje trvalé miesto.

Obraz sa od začiatku tešil veľkej úcte veriaciach, o čom svedčí zápis z kanonickej vizitácie, ktorú v r. 1783 vykonal arcibiskup Jozef Baňani. V tom čase bolo v kostole 138 votívnych predmetov vyjadrujúcich vďačnosť veriaciach za vyslyšané prosby, a podľa písomných dokladov je zaznamenané aj uzdravenie murárskeho majstra Jána Lehnera, ktorý, keď sa modlil pred obrazom Matky dobrej rady, nadobudol zrak.

Pannu Máriu pod titulom Matka dobrej rady si uctievali aj viacerí pápeži: Urban VIII., Inocent IX., Benedikt XIV., Pius VII., Gregor XVI., no najmä Lev XIII. Bol to on, kto v r. 1893 povýšil kostol v Genazzane na baziliku minor so všetkými právami a výsadami, a na podnet ktorého Kongregácia posvätných obradov schválila nový formulár i miestny sviatok Matky dobrej rady a ktorý mesiac pred smrťou

22. apríla 1903 prikázal vložiť do Loretánskych litánií invokáciu *Matka dobrej rady oroduj za nás*. Kópiu obrazu z Genazzana mal na svojom pracovnom stole.

Vráťme sa však k nášmu obrazu - freske Matky dobrej rady. O hlboko zakorenenej úcte nášho národa k Panne Márii svedčí množstvo chrámov zasvätených Ježišovej Matke. Medzi ne patrí aj Blumentál. Naši predkovia v minulosti prejavovali mariánsku úctu aj pred týmto obrazom. Staršie dokumenty uvádzajú, že púte, ktoré prichádzali do Marianky, Šaštína, na Kalváriu k Panne Márii Snežnej, hojne navštevovali Blumentál a v ňom milostivý obraz Matky dobrej rady. Potom sa však táto úcta postupne vytrácala. Až, ako sme spomenuli, pred týmto obrazom o svojej budúcnosti často uvažoval mladý muž, ktorý sa zaslúžil o oživenie čohosi zabudnutého, čo bolo pre našich predkov samozrejmosťou: Uctievať Pannu Máriu aj v tomto obraze. A treba dodať, že Božia matka mu bola dobrou radkyňou. Z mladého muža - inžiniera sa stal kňaz, ktorý, veríme, bude prítomný aj na tohtoročnom slávení nášho miestneho sviatku.

Je známe, že pod kríž, v blízkosti ktorého je aj obraz matky dobrej rady sa v čase najväčšej úzkosti modlievala aj blahoslavená sestra Zdenka. No a ktože by spočítal to množstvo neznámych vypočutých prosieb prednesených Márii s malým Ježišom v náručí? XD

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

Odporuje existencia pekla Božiemu milosrdenstvu?

V minulosti aj v súčasnosti sa objavuje téza, že existencia pekla odporuje Božiemu milosrdenstvu. Rôzne hnutia odmietali a aj dnes popierajú jestvovanie pekla. Boh podľa nich nemôže dopustiť jeho trvalú existenciu...

Cieľom celého rozumového stvorenia je smerovať do absolútnej budúcnosti k oslávenému Pánovi. Sväté písmo dôrazne varuje, aby sa nikto nevyľúčil z tohto smerovania. Treba však počítať s tým, že niektorý človek si nevyberie život s Bohom a v spoločenstve bratov a sestier, lež život uzavretý do seba samého, že hľadá seba samého, a len seba samého, ako zmysel a cieľ života. Taký spôsob života sa po skončení jeho pozemskej etapy končí v stave, ktorý nazývame *peklo*.

Učenie o pekle

patrí medzi najťažšie problémy kresťanskej viery. Názor, že existuje definitívny stav večnej nevyrovnanosti a muky, je jedným

z najväčších pohoršení na kresťanstve. Hoci učenie o pekle nie je v centre kresťanského Zjavenia, predsa je jeho podstatným prvkom. Kto neverí v Krista, nehľadá ho a nežije podľa evanjelia alebo aspoň podľa hlasu svedomia, ostáva mimo všeobecných dejín spásy. Jeho život prebieha v nezmyselnosti. V Novom zákone sa peklo chápe ako miesto večného trestu začínajúce po smrti... Toto miesto je pripravené nielen diabli, ale všetkým, ktorí sa nechcú obrátiť a prijať vieru. Peklo sa znázorňuje aj slovami tma, plač a škripanie zubov... Ježiš často hovorí o *pekle*, o „*neuhasiteľnom ohni*“, ktorý je určený tým, čo až do konca svojho života odmietajú veriť a obrátiť sa, a kde môže zahnúť naraz duša i telo. Je-

žiš závažnými slovami oznamuje, že „pošle svojich anjelov a vyzbierajú z jeho kráľovstva... tých, čo páchajú neprávosť, a hodia ich do ohnivej pece“ a že vyhlási odsúdenie: *Odiďte odo mňa, zlorečení, do večného ohňa* (Mt 25, 41).

Podľa sv. Pavla súd prináša zavrhnutým večnú skazu, *zánik*. V po apoštolskom období sa diskusia vzťahovala na začiatok, trvanie a druh pekelných trestov. Už v prvom storočí po Kristovi sa začína rozširovať predstava, že bezbožní sú už teraz v pekle podrobení trápeniu, a nie až po poslednom súde. Vo východnej cirkvi sv. Ján Chryzostom a v západnej cirkvi sv. Augustín s celou rozhodnosťou zastávali *večnosť pekelných trestov*... Tradičná mien-

ka Cirkvi, ktorú zastávali napr. Tertullianus, Cyprián, Irenej, hlása **večnosť trestov**. Keď sa pokúšame vysvetliť podstatu pekla, musíme najprv poznamenať, že Božie zjavenie nehovorí o pekle v prvom rade preto, aby nám dalo informácie o stave na druhej strane nášho skúsenostného sveta. O pekle sa hovorí najmä v zmysle **výstrahy**. Kto definitívne kladie podstatný odpor Božiemu plánu spásy a podstatne zamešká zrelosť života, ktorú mu Boh uložil, lebo nežije v láske, ale v nenávisti a tak aj chce žiť, musí počítať s tým strašným životom, ktorý Sväté písmo nazýva *peklom*.

Vážnosť výstrahy

Človek musí obstať pred vážnosťou tejto výstrahy. Sväté písmo vyjadruje rečou prevzatou z vtedajšieho obrazu sveta varovanie pred tou formou života, ktorá je mu uložená človeku, alebo skôr, ktorú si vyvolí ten, čo sa vzbúri proti Bohu, láske a ľuďom, a sám seba robí pohnútkou a pravidlom svojho myslenia a snaženia. Ak sa hriech vo všetkých svojich podobách chápe ako nedostatok lásky, respektíve ako sebeckosť, nenávisť, panovačnosť, túžba po moci, pýcha, vtedy peklo definitívne upevňuje človeka v tomto postoji... Človek má peklo v sebe samom, do pekla sa nezrúti ako do nejakej priepasti, ani ho doň nikto nesotí, ale skôr, si peklo sám robí. Peklo žije v tom človeku, o ktorom sa hovorí, že je v pekle. Keď v dejinách z niektorého človeka vychádza bezmerna nenávisť, neslýchaná záľuba vo vražde, neskrtná panovačnosť, vykorisťovanie a potláčanie, vtedy to, čo je v takom človeku činné, nie je síce peklom, ale predobrazom pekla. Peklo je posledným dozretím takého zmýšľania. Ak sa človek od toho neoslobodí aspoň v smrti, ustrnie v tom. Toto zatvrdnutie je peklo. Zrozumiteľnejšie chápeme zatratenie ako duchovný stav zatrateného človeka. *Zatratení pôjdu do večného trápenia*.

Vážnosť pekla

Hlavným problémom je **večnosť pekla**. Večnosť pekla nepozostáva v prvom rade v trvaní bez konca, v kvantitatívnom rozsiahtnutí, hoci toto je taktiež **základná pravda katolíckej viery**, lež v definitívnom sebarealizovaní hriešnika, to jest toho, kto sa v egoizme a pýche zriekne tvorivej lásky. Peklo a jeho večnosť tvorí človek, nie Boh, avšak deje sa to vo svete stvorenom od Boha a prostriedkami, ktoré mu Boh daroval. Každý prípadný zatratený má preto taký spôsob existencie v pekle, ktorý patrí práve jemu... Druhý vatikánsky koncil učí: *Chceme sa vo všetkom páčiť Pánovi..., aby po ukončení tohto nášho jediného životného behu sme... neboli nútení ako zlí a leniví sluhovia odísť do večného ohňa, von do tmy, kde „bude plač a škripanie zubami“* (Mt 22, 13 a 25, 30). Katechizmus Katolíckej cirkvi dodáva: *Ježiš nezostúpil do pekiel (k zosnulým), aby vyslobodil zatratených, ani aby zničil peklo zatratenia, ale aby vyslobodil spravodlivých, ktorí ho predišli.... Boh je zúčastnený na pekle dvojakým spôsobom: raz tým, že neprekazil hriešnu vôľu človeka, potom tým, že zatratenému nedá milosť*.

Čo sa týka prvého bodu, Boh stvoril človeka slobodného. Práve svojou **slobodou**

má človek účasť na Božej suverenite. Boh rešpektuje slobodu človeka s akýmkoľvek rizikom. Žiadnemu človeku sa nenatíska. Vzniká však otázka, či by nebola možná sloboda, v ktorej by človek nehrešil, ba nebol by schopný zhrásiť? Zdá sa, že sloboda skutočne nevyžaduje schopnosť človeka páchať hriech. Keď dal Boh človekovi takú slobodu, že je v nej schopný vzbúriť sa proti Bohu, je to najradikálnejšia forma slobody. Musíme povedať: Boh do takej miery miluje slobodu, že sa neuspokojuje s jej hocjakou formou, ale len so všestrannou možnosťou slobody.

Čo sa týka druhého bodu, je nám ťažko uveriť, že nešťastie niektorých ľudí má mať **definitívny charakter**. Nedá sa poprieť, že Boh by mohol aj zatratenému dať takú účinnú milosť bez toho, aby zničil jeho slobodu, že by sa ten človek zriekol svojej nezávislosti a pred Bohom by v poklone padol na kolena. Prečo Boh takúto milosť odoprie, nevieme. Bola by to primitívna predstava pekla, keby sme pripustili, že zatratený sa tlačí k Bohu, ale Boh ho od seba odsotí so slovami: „Už je neskoro“. Zatratený nechce ísť k Bohu, k Láске. V definitívnosti ľudského osudu sa vyjadruje nedozerná vážnosť ľudskej zodpovednosti.

Varovania

...K zjaveniu o pekle treba povedať, že ho treba chápať ako vážne **varovanie** a ako naliehavú výzvu vnikáť do všeobecného Božieho plánu spásy, do posledného zmyslu stvorenia a neuzavierať sa v egoizme a nezávislosti proti spoločenstvu a proti Bohu. Biblické varovanie pred peklom v sebe obsahuje prisľúbenie, že človek sa oslobodí od všetkých pozemských „pekiel“, od zúfalstva, od priepasti hriechu a od múk skrze tvorivú lásku v Kristovi... Azda okrem Judáša o nikom inom nemožno predpokladať, že je zatratený. Ani Sväté písmo nehovorí o počte zatratených a Cirkev v tejto veci nič nedefinovala. Ostáva to Božím tajomstvom, a preto sa modlíme za živých a zomrelých. Z tohto hľadiska je zaujímavý údaj prvého „tajomstva“ zo zjavení vo Fatime roku 1917, ktoré je pohľadom do pekla: „Videli ste peklo, do ktorého prídu mnohí biedni hriešnici“.

...Nielen ľudia, ale aj padlí anjeli sú natrvalo v pekle. Katechizmus Katolíckej cirkvi odpovedá na dôvod zatratenia oboch druhov rozumných tvorov aj v súvislosti s Božím milosrdenstvom, ktorý platí aj pre ľudí: *Anjelom, ktorí neobstáli v skúške, nemôže byť ich hriech odpustený pre neodvolateľnú povahu ich voľby, a nie pre nedostatok nekonečného Božieho milosrdenstva. Po páde nejestuje pre nich možnosť pokánia, podobne ako ani pre ľudí po smrti...* O existencii pekla sú výroky už vo Viere Damaza a v Atanaziánskom vyznaní viery. Kladne sa o existencii pekla vyjadrujú Štvrtý lateránsky, Druhý lyonský, Florentský a Tridentský koncil. Už v týchto výrokoch cirkevného učenia sa často hovorí o večnom trvaní pekla... **Katolícke učenie o pekle bolo uzavreté definíciou pápeža Benedikta XII. v konštitúcii Benedictus Deus z roku 1336**. Tu sa hovorí, že duše tých, ktorí zomrú v ťažkom hriechu, sú hneď po smrti uvrhnuté do pekla, kde sú trápené pekelnými mukami. **Vo Vyznaní viery Božieho ľudu nachádzame vy-**

jadrenie, že Ježiš príde v sláve súdiť živých i mŕtvych, každého podľa zásluh...ti, čo odpo-vedali na Božiu lásku a milosrdenstvo, pôjdu do večného života, tí však, ktorí to odmietali až do smrti, budú odsúdení do ohňa, ktorý nikdy nevyhasne. Učenie Cirkvi potvrdzuje, že jestvuje peklo a že je večné. Duše tých, čo zomierajú v stave smrteľného hriechu, zostupujú hneď po smrti do pekla, kde trpia pekelné muky, **večný oheň. Hlavný trest pekla spočíva vo večnej odlúčenosti od Boha**, lebo jedine v ňom môže mať človek život a blaženosť, pre ktoré bol stvorený a po ktorých túži. Boh nikoho nepredučuje na to, aby šiel do pekla. To predpokladá dobrovoľné odvrátenie sa od Boha (smrteľný hriech) a zotrvanie v tom odvrátení až do konca.

Cirkev sa modlí

Cirkev v eucharistickej liturgii a v každodenných modlitbách svojich veriacich úpenlivo **prosí o milosrdenstvo Boha**, ktorý nechce, aby niekto zahynul, ale aby sa všetci dali na pokánie... **Bože, milostivo prijmi túto obeť, ktorú ti predkladáme my, tvoji služobníci, i celá tvoja rodina. Spravuj naše dni vo svojom pokoji, zachráň nás od večného zatratenia a pripočítaj k zástupu svojich vyvolených...** Cirkev podľa Kristovho príkladu varuje veriacich pred smutnou a žalostnou skutočnosťou **večnej smrti**, ktorá sa volá aj peklo.

...Cirkev sa modlí, aby sa nik nezatratil: *Pane, nikdy nedopusť, aby som sa odlúčil od teba. Keď pápež Pius XII. prijal 23. marca 1949 pôstnych kazateľov z Rima, povedal im: „Ohlasovanie prvých právd viery a posledných vecí človeka dnes nielenže neustratilo nič zo svojej vhodnosti, lež naopak, stalo sa viac než inokedy nevyhnutnejším a nástojčivejším. Dokonca aj kázanie o pekle. O tomto predmete treba zaiste hovoriť dôstojne a múdro. Avšak, čo sa týka podstaty tejto pravdy, Cirkev má pred Bohom a pred ľuďmi posvätnú povinnosť ohlasovať ju, učiť o nej bez akéhokoľvek zľahčovania tak, ako ju Kristus zjavil a niet nijakej časovej okolnosti, ktorá by mohla zmenšiť prisnosť tejto povinnosti. Zaväzujeme vo svedomí každého kňaza, ktorému sa v jeho riadnom alebo mimoriadnom poslaní zverila povinnosť vyučovať, upozorňovať a viesť veriacich. Je pravda, že túžba po nebi je sama v sebe dokonalejšou pohnútkou než **obava pred večnými trestami**. Z toho však nevyplýva, že by to bola pre všetkých ľudí tá najučinnejšia pohnútko, ako ich oddialiť od hriechu a obrátiť k Bohu.“ **Kongregácia pre učenie viery** vyhlásila, že „Cirkev ostáva verná Novému zákonu a Tradícii a verí, že hriešnika čaká **večný trest** – nebude môcť vidieť Boha – a taktiež verí, že taký trest zasiahne celú jeho bytosť“.*

Tu niekde chcem ukončiť túto úvahu s výzvou **žime tak, aby sme sa nemuseli báť osobného, ani posledného súdu, denne prosme o Božie milosrdenstvo pre seba i druhých a hlavne zjednocujeme sa v Eucharistii s Božím milosrdenstvom**.

Z príspevku uverejnenom v aprílovom čísle časopise *Duchovný pastier*, ktorého autorom je **prof. Jozef Krupa**, vybral a spracoval

Daniel Dian
Medzitulky redakcia

Svätý Jozef, prvý veriaci v Matúšovom evanjeliu

Na marcovom stretnutí v rámci Lectio Divina na obnovu našej viery a mravnosti, pokračoval otec arcibiskup Mons. Stanislav Zvolenský témou o svätom Jozefovi, prvom veriacom v Matúšovom evanjeliu (Mt 1, 18 - 25).

Matúšovo evanjelium sa začína dlhým rodokmeňom od Abraháma, cez Dávida až po Jozefa. V čase narodenia Ježiša sa manželstvo u Izraelitov zakladalo po dohode rodičov v dvoch fázach. V prvej, nazývanej „kiddušin“ bola podpísaná manželská zmluva, v druhej fáze tzv. „nišuin“ po uplynutí roka nasledovalo odvedenie manželky do manželovho domu. Skutočnosť, že Mária počala dieťa v prvej fáze, teda v čase po podpísaní zmluvy bola pre Jozefa prekvapením. Jozef bol človek spravodlivý, a tak na jednej strane nechcel svojim menom kryť dieťa, ktorého otca nepoznal, ale, na druhej strane presvedčený o Máriinej čnosti, nechcel ju vystaviť prísnemu dopadu zákona, ktorý by znamenal jej ukameňovanie. Do jeho života vniklo tajomstvo, ktorému nerozumel. Preto sa rozhodol, že Máriu tajne prepustí.

Ako o tom uvažoval, zjavil sa mu vo sne Pánov anjel, ktorý mu povedal: *Jozef, syn Dávidov, neboj sa prijať Máriu, svoju manželku, lebo to čo sa v nej počalo, je z Ducha Svätého. Porodí syna a dáš mu meno Ježiš, lebo on vyslobodí svoj ľud z hriechov.* Keď sa Jozef prebudil urobil, ako mu prikázal Pánov anjel, prijal svoju manželku a keď porodila syna, dal mu meno Ježiš. **Jozef nemá podiel na splodení Ježiša ale tým, že mu dal meno, zaradil ho do svojho rodokmeňa a stal sa jeho legitímnym otcom.** Jozef sa tak stal prvým veriacom. Vypočul si, čo mu anjel povedal, uveril a konal. Pozoruhodná je jeho mlčanlivosť a zdanlivá pasivita. Mnohí sa ho usilujú vykresliť ako nevýrazného, utiahnutého až nemožného človeka, ktorý sa akoby nenápadne zjavuje po boku Panny Márie. Jozef to mal však veľmi ťažké. Ako ochranca Panny Márie musel zaujať správny postoj voči ľuďom, ktorí možno útočili na zvláštny príchod Ježiša na svet. Jozef však chráni svoju rodinu, uteká do cudziny, vracia sa späť do vlasti, zháňa materiálne prostriedky aby zaopatril rodinu. Bol to prirodzene spravodlivý, prezieravý, šikovný a múdro uvažujúci muž, ktorý sa vedel vždy dobre rozhodnúť. Žil skromne. Vo svätom Písme nemáme zaznamenané ani jedno jeho slovo, len činy a v tom je jeho veľkosť. Slovom, musel to byť chlap na pravom mieste, ktorého si Boh vybral a dovolil mu, aby sa stal ochrancom jeho Syna.

My sme sa za posledné stáročia veľmi vzdialili od ideálu otcovstva. Úpadok začal už počas tridsaťročnej vojny, kedy sa otcovia odcudzili rodine. Po Európe sa preháňali vojaci a bojovali navzájom medzi sebou. Potom prišli revolučné roky, keď otcovia hľadali zmysel života vo vzburách proti všetkému. Baroko a nástup Ludovíta XIV. na trón, snaha úpadok morálky a všetku

duševnú i fyzickú špinu zakryť parochňami, parfómom a šminkami. Potom nastúpili prejemnení gentlemani a trubadúri, ktorí mysleli len na ľubostné dobrodružstvá. Po nich prišlo obdobie kovbojov a s nimi muži, ktorí brali spravodlivosť do vlastných rúk. O nič sa nestarali, nemali rodinu, neboli viazani k žene ani deťom, preháňali sa po prériách a mali radi len svoje kone a dobrodružstvá. Až sme dospeli do štádia, keď sa ideálom mnohých chlapcov, budúcich otcov, stali Rambo, Terminátor a Matrix - muži nemilosrdní, bez srdca, bez citu a bez lásky. Muži sa čoraz väčšími vzdávali úlohe starať sa o rodinu, byť milujúcim manželom a otcom. Čoraz častejšie hrali úlohu frajerov, ktorí mali veľa rečí a nijaké skutky.

Svätý Jozef je predobrazom otca, ideálom aký by otec mal byť. Otec, ktorý sa díva na svoje dieťa ako na dar, nie ako na svoj majetok. Úlohou otca je budovať silné vnútorné putá s dieťaťom, aby sa so všetkými problémami spontánne obracalo na neho. Otec dáva bezpečie, otvára dieťaťu bránu do sveta, pomáha určiť správny smer, odpovedá na otázky. Svätá Terézia Avilská napísala: „Vybrala som si sv. Jozefa za patrona, on ma uzdravil a ochránil. Viem, že pomáha v každej našej potrebe. Ako na zemi bol Ježiš podriadený Jozefovi, tak mu teraz plní všetky prosby, ktoré mu cez sv. Jozefa predkladáme.“ **Táňa Hrašková**

Farská knižnica informuje

Tento raz chcem upriamiť pozornosť čitateľov na drobnú, nenápadnú publikáciu, ktorá sa objavila na poličke našej farskej knižnice medzi novinami. Je z edície Na minútu, čo v podstate znamená, že stačí sa zastaviť na chvíľku, hocikeď otvoriť a piť plnými dúškami z duchovnej pokladnice skúseného autora.

Vojtech Kadet: Hľadám tvoju tvár (Karmelitánske nakladateľstvo Bratislava, 2011, 83 s.) je ideálna knižka aj pre toto liturgické obdobie. Jej úvod patrí bl. Alžbete od Najsvätejšej Trojice, bosej karmelitánke, a jej poslednému listu svojej predstavenej, kde zaznieva ohromujúci odkaz: „Matka, ste mimoriadne milovaná, milovaná prednostnou láskou... Ježiš vám hovorí: Nechaj sa milovať viac než títo...Vaším povolaním je nechať sa milovať viac než ostatní!“ Áno, sme povolaní Ježiša milovať nadovšetko, ale toho sme schopní, len ak sami zakúsime jeho lásku.. Nechať sa milovať viac, je cesta, ako aj my môžeme milovať viac. Boh nás predchádza svojou láskou, a tak nás robí schopnými milovať. On je ten prvý, ktorý prichádza a túži po nás, hľadá nás. Jeho hľadanie a jeho túžba evokuje, prebúdzajú našu túžbu, náš hlad po ňom.

Aj starozákonný žalmista vyjadruje svoju skúsenosť s modlitbou: *V srdci mi znejú tvoje slová: Hľadajte moju tvár! Pane, ja hľa-*

dám tvoju tvár... (Ž 27, 8 - 9). Hľadať je vlastne dovoliť Bohu, aby nás urobil schopnými žiť vo vzťahu s ním. A táto knižka je svedectvom o tom, ako nás Boh úpenlivo hľadá aj tam, kde my už strácame nádej. Je rozdelená do štyroch tematických celkov, ktoré myšlienkovovo súvisia, ale nenadväzujú na seba. Dá sa hocikeď otvoriť a prečítať si krátke dynamické zamyslenie, ktorého výstup do praxe je často veľmi zaujímavý a netradičný. Autor rád šokuje našu ľahostajnosť. Má schopnosť zatriasť našou unudenou rutinou a zobudiť nás z letargie. Jeho literárny jazyk je moderný, svižný, príklady sú dramatické a zároveň veľmi poučné. Núti nás siahnuť hlboko do svojho srdca a hľadať pravdu, aj keď nás občas zabolí a pichne našu pýchu. Naštaruje, nasmeruje nás na aktívne hľadanie Božej tváre v našej každodennosti, vyvolá v nás smäd a hlad po Bohu. A o to ide, preto nám táto knižka môže byť duchovným sprievodcom a návodom ako inak, nanovo, prežiť nastávajúci čas.

Nemôžeme ho lepšie využiť ako hľadáním Božej tváre a zároveň dovolením Bohu, aby nás on hľadal a našiel. Verím, že sa vám bude zdať toto nenápadne dielko po prečítaní fascinujúce a nasledovania hodné, a že vám prinesie veľa duchovného úžitku.

Monika Šandorová

(Dokončenie zo s. 1)

neznámym cudzincom: *A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael (Lk 24, 21).*

Možno si viacerí ešte pamätáte z hodín biológie tzv. Haecklov biogenetický zákon (ontogenéza je skrátená fylogenéza.) Tak ako tento nemecký prírodovedec z obdobia 19. storočia chcel vyjadriť, že vývoj jedinca predstavuje skrátený čas vývoja určitého druhu organizmov, mohli by sme tento zákon analogicky aplikovať aj na náš duchovný život: dejiny spásy - tie tisíce rokov od pádu ľudstva do dedičného hriechu až po vrchol vykúpenia v tajomstve Kristovho vzkriesenia - neraz sa premietajú aj do nášho osobného životného príbehu trvajúceho v pozemskej podobe niekoľko desaťročí. Ten prechod od intuitívnej túžby človeka po harmónii, šťastí a láske cez postupné poznávanie Božej veľkosti a krásy až po pochopenie (hoci nedokonalé) tajomstva Veľkej noci a následné stotožnenie sa s Kristom v nádeji, ktorá presahuje horizont pozemského života, je vyjadrené syntézou, ktorú nám podáva Ježišov najmilovanejší učeník: *Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom (1 Jn 4, 16).*

Náš pomocný biskup si vybral za heslo svojej služby *Resurrexit!* Nie je to iba jeho heslo, ale aj náš životný program, v ktorom ako kresťania prežívame skutočnosť, že v Kristovi nielen Ukrižovanom, ale aj Zmŕtvychvstalom sa spájajú a splňajú naše najhlbšie životné túžby.

Milí Blumentálcí, všetkým Vám prajem pozhnané veľkonočné sviatky a radosť z Kristovho víťazstva!

Branislav Čaniga, Váš blumentálsky farár

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Št: 14,30 – 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 55 41 02 33, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

- **neďeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (maď.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; **18,00 h**, v sobotu popoludní len o 18,00 h;
- **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00;

19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v neďeľu; sv. omša o 18,00 h nie je.

Počas školského roka:

sv. omša pre mládež utorkom – 18,00 (spieva zbor Běčkari)
sv. omša pre birmovancov piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor)
sv. omša pre deti neďeľa – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

- vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • v **prvopiatočnom týždni** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • v **neďeľu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

7. 4. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe sv. ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 21. 4. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

- v **strediu** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz so psychológom a raz s lektormi prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia sú vždy v pondelok o 18,00 h na farskom úrade. Začína sa prvým pondelkom v mesiaci. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša. V týchto katechézach pokračujeme od mesiaca január.

- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorky a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNÍŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorkom od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova):
St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h;
- **psychologická poradňa:** vždy v utorkom o 19,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretávajú vo štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevy a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA APRÍL

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby veľa mladých ľudí počulo Kristovo volenie nasledovať ho v kňazstve a v rehoľnom živote.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby vzkriesený Kristus bol znakom istej nádeje pre mužov a ženy Afriky.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Aby Cirkev odhodlane a radostne svedčila o Kristovom zmŕtvychvstaní.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

1. 4. Kvetná neďeľa – Neďeľa utrpenia Pána

5. 4. Zelený štvrtok Pánovej večere

6. 4. Veľký piatok – slávenie utrpenia a smrti Pána

7. 4. Biela Sobota – večer slávenie Vigílie Pánovho zmŕtvychvstania

8. 4. Veľkonočná neďeľa Pánovho zmŕtvychvstania

9. 4. Veľkonočný pondelok

15. 4. Druhá veľkonočná neďeľa – Neďeľa Božieho milosrdenstva

19. 4. Výročie zvolenia Benedikta XVI.

23. 4. Sv. Vojtecha, biskupa a mučenika

25. 4. Sv. Marka evanjelistu

26. 4. Náš miestny sviatok Matky Dobrej rady

OZNAMUJEME

- Počas Veľkého týždňa sa v našom kostole bude **spovedať** v po – st od 5,30 h do 7,30 h a poobede od 15,00 do 18,30 h; ak bude treba, aj dlhšie v dňoch št – so sa nespovedá;

- **Obrady Veľkého týždňa** sa budú konať takto:

Zelený štvrtok – v Katedrále sv. Martina o **9,30 h** bude otec arcibiskup so svojimi kňazmi sláviť **svätú omšu, pri ktorej požehná oleje a krizmu**. Pri tejto svätej omši si kňazi obnovia kňazské sľuby;

– **svätá omša** na pamiatku Pánovej večere o **18,00 h, poklona** do 21,00 h;

Veľký piatok – **liturgia hodín**, spoločné chvály a posvätné čítania o 7,30 h;

– **krížová cesta** 8,00 h

– **slávenie utrpenia a smrti Pána** o **15,00 h, poklona** do 21,00;

Biela sobota – **liturgia hodín**, spoločné chvály a posvätné čítania o 7,30 h, adorácia pri Božom hrobe bude do 18,45 h;

– **slávenie vigílie Pánovho zmŕtvychvstania** **19,00 h**;

– **deviatnik k Božiemu milosrdenstvu** o 18,50 h. **Prineste si sviečky.**

Veľkonočná neďeľa – **sväté omše** budú ako obvykle;

– **deviatnik k Božiemu milosrdenstvu** bude v rámci pravidelnej nedeľnej pobožnosti cca o 17,30 h, cez veľkonočnú oktavu po skončení sv. omše o 16,30 h, v sobotu pred sv. omšou o 17,30 h;

– **požehnanie veľkonočných jedál pri svätých omšiach** o **6,00, 7,30, 9,00 a 10,30 h.**

- **Veľkonočný pondelok** – sväté omše ako v neďeľu;

- **Omšové úmysly** na mesiac máj sa budú zapisovať v Krstnej kaplnke 2. apríla o 16,00 h.

- **Vo štvrtok 26. apríla je náš miestny sviatok Matky Dobrej rady. Svätú omšu** na oslavu Panny Márie – Matky dobrej rady o 16,30 h budú spoločne sláviť kňazi – **rodáci z našej farnosti. Hlavným celebrantom bude Mons. Ján Orosch, trnavský pomocný biskup a generálny vikár.**

Milostiplné veľkonočné sviatky naplnené pokojom a radosťou zo zmŕtvychvstania všetkým čitateľom a prispievateľom želá redakcia